

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De Driemaster

Kwaliteitsonderzoek

vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 19 september 2018

Samenvatting

De inspectie heeft op 1 juni 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de vroegschoolse educatie op basisschool De Driemaster. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin de basisschool is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en vroegschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Almere een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

De leraren maken gebruik van een vve-programma, waarmee de ontwikkeling van kleuters wordt gestimuleerd. Ook kijken zij of er sprake is van voldoende ontwikkeling of dat er nog extra aandacht nodig is. Als er extra hulp nodig is dan verwijzen zij de ouders daarnaar.

De leraren zorgen ook voor een fijne, enthousiaste sfeer op de groep, waardoor de kleuters graag naar school gaan.

De directie en de leraren willen graag de kwaliteit van de vroegschoolse educatie verbeteren. Daarom volgen ze verschillende scholingen.

Wat kan beter?

Naast alles wat goed gaat zien we ook mogelijkheden voor verdere ontwikkeling. De leraren zouden de kleuters die extra aandacht en tijd nodig hebben iets meer 1-op-1 of in kleine groepjes ondersteuning kunnen geven. Het is belangrijk dat de leraren steeds bedenken hoe zij hun onderwijs zo vormgeven dat het zo afgestemd en effectief mogelijk is.

Wat moet beter?

De Driemaster kan nog niet precies aangeven wat de vroegschoolse educatie uiteindelijk oplevert voordat de leerlingen naar groep 3 gaan. De directie kan jaarlijks nog beter opschrijven hoe de kwaliteit van de vroegschool verbeterd kan worden. Het zou helpen als het bestuur ook naar deze zaken vraagt in het management gesprek.

Bestuur: Stichting Prisma Almere
Bestuursnummer: 40144

School: De Driemaster

Totaal aantal leerlingen: ca. 115

Totaal aantal leerlingen in de groepen 1 en 2: resp. 21 en 19

Percentage gewichtenleerlingen op de school 1 oktober 2017: 22%

BRIN: 12XA

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente Almere.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook bij groep 1 en 2 van De Driemaster.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van groep 1 en 2 school te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en Primair Onderwijs.

Standaarden voor de vroegschool	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd in de groepen 1 en 2, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, leraren groep 1 en 2, de HBO-coach en de schoolleiding.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de leraren, de directie van de school, de HBO-coach en een vertegenwoordiger van het schoolbestuur. Ook daarbij waren de pedagogisch medewerkers, de leidinggevende van peuteropvang Humpie Dumpie, waarmee de school samenwerkt en in gebouw gevestigd is.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de

onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Onvoldoende
- Voldoende
- Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie van het onderzoek in groep 1 en 2 van De Driemaster.

Conclusie

De kwaliteit van de vroegschoolse educatie van De Driemaster is op de meeste onderdelen van voldoende niveau. Tegelijkertijd zien wij mogelijkheden voor verbetering van de kwaliteit.

De Driemaster biedt de (doelgroep)kleuters een positief ondersteunend pedagogisch klimaat. Er is zeker aandacht voor de ontwikkeling van de kleuters. Een volgende stap voor de leraren is het zoeken naar mogelijkheden om in een effectieve setting extra en passende aandacht aan de betreffende kleuters te geven. Ook is het van belang dat zij vaststellen wanneer zij tevreden zijn met de resultaten die zij boeken.

En volgende stap voor de directie samen met de leraren is om nog planmatiger te werken aan de kwaliteit van de vroegschoolse educatie en gericht te zijn op de opbrengsten: in hoeverre lopen de kleuters hun achterstand in?

Wat echt moet verbeteren is de verantwoording van de vroegschool over wat zij met al haar inspanningen bereikt met de kleuters.

Context

In het gebouw van De Driemaster is sinds 2016 ook peuteropvang Humpie Dumpie gevestigd. De school staat in de multiculturele Stedenwijk en de voertaal thuis in de gezinnen is voor 67% Nederlands. Ongeveer een kwart van de leerlingen groeit op in een eenoudergezin. Ook ongeveer een kwart is gewichten leerlingen. De school biedt de leerlingen in de onderbouw 30 uur meer lestijd aan dan wettelijk verplicht is. De school zet dat met name in voor taalontwikkelingsactiviteiten.

Afspraken over vervolgtoezicht

Er is met de school en het bestuur een afspraak gemaakt over een herstelopdracht. Deze is opgenomen in de volgende tabel.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur	Wat doen wij?
School		
<p>De school geeft in de schoolgids duidelijk aan wat de doelen van het onderwijs (in de groepen 1 en 2 zijn en welke resultaten er met het onderwijsleerproces worden bereikt (art 13 WPO). In de schoolgids dienen ook de gedane bevindingen te worden opgenomen ten aanzien van het stelsel van kwaliteitszorg, evenals de maatregelen die naar aanleiding daarvan zijn getroffen (art. 13 eerste lid, onder l, WPO).</p>	<p>Het bestuur draagt er zorg voor dat aan deze herstelopdracht wordt voldaan voor 1 januari 2019</p>	<p>De inspectie wordt op de hoogte gesteld van het herstel.</p>

3. Resultaten van het onderzoek in de groepen 1 en 2

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en de resultaten van het onderzoek in groep 1 en 2 van De Driemaster.

3.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking		•	

Onderwijsproces

Een breed aanbod, maar voldoende afgestemd?

De Driemaster realiseert een breed aanbod, waarin ontluikende geletterdheid en gecijferdheid een belangrijke rol spelen en waarin de aandacht voor sociaal emotionele ontwikkeling een mooie basis vormt.

De keuze van de school om 30 uur extra in te zetten op taalontwikkeling is te zien in de dag-, thema en jaarplanningen. Tijdens het bezoek valt op dat het aanbod van woorden nog beter afgestemd kan worden op de doelgroep met achterstanden die op De Driemaster onderwijs volgt. Veel woorden zijn te moeilijk en niet betekenisvol voor de kleuters. Dat is iets waar de leraren goed naar moeten kijken.

Zicht op de ontwikkeling, nu verder doorvertalen naar de zorg voor de kleuters met een achterstand

De leraren houden bij wat de vorderingen en de resultaten zijn van de kleuters en ze stellen vast wat het handelingsplan moet zijn als deze achterblijven. Het is in de gecombineerde groep lastig om de doelgroepkleuters voldoende afgestemde zorg te bieden. Daarom is het belangrijk dat in het dagprogramma blijvend kritisch bekeken wordt welke onderdelen: hoeken, grote en kleine kring functioneel en effectief zijn. Dat kan ruimte scheppen voor de noodzakelijke 1-op-1- of kleine groep interventies.

Een warm pedagogisch klimaat, didactische afstemming doorontwikkelen

De leraren hanteren een heldere structuur die voor de kleuters

herkenbaar is. Er is sprake van enthousiaste en respectvolle omgang met elkaar.

De kleuters zijn actief en betrokken bij de activiteiten, hoewel een fors aantal kinderen 'afhaakt' in de grote kring. Bij de vorige standaard, Zicht op ontwikkeling, is beschreven dat de afstemming op het verschil in niveau beter kan. Als een kleuter nog zeer weinig Nederlands spreekt dan zijn er soms meer of andere instructies nodig. Dat geldt natuurlijk ook voor andere achterstanden of voor leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong. De leraren kunnen de doelen en de activiteiten hier beter op afstemmen.

Dat de afstemming nog niet bij elke leraar het gewenste niveau heeft wordt herkend door de schoolleiding. Daar zal ook in het komende schooljaar, waarin ook een personeelwijziging in de onderbouw plaats vindt gericht aandacht aan besteed worden.

Voldoende externe ondersteuning

Er is op De Driemaster een zorgstructuur waarin helder is welke extra zorg door school geboden kan worden. Over de samenwerking tussen alle partijen in Stedenwijk is de school heel tevreden. De ondersteuning die deze groep leerlingen en hun ouders nodig hebben is bekend en er wordt snel en effectief gehandeld waar dat nodig is. Dat varieert van lichte ondersteuning, zoals logopedie tot integrale vroeghulp en jeugdgezondheidszorg. De leraren vragen de ouders waar zij aan kunnen sluiten op de externe hulp.

Vanuit de warme overdracht verder werken

De leraren worden door de peuteropvang geïnformeerd over de ontwikkeling en kenmerken van de doelgroeppeuters. Dat gebeurt met behulp van het instrument dat door de gemeente Almere verplicht is gesteld. Zodra bekend is dat een peuter doorstroomt naar De Driemaster dan is het ook mogelijk dat de interne begeleider zich alvast in de groep een indruk vormt van wat de aanstaande kleuter meebrengt en nodig heeft.

De samenwerking met de peuteropvang zou nog verder uitgewerkt kunnen worden, bijvoorbeeld in ouderbeleid (hoe betrekken we ouders, wat vragen we van ouders?) en de inhoudelijke uitwerking van thema's (naast de planning). Ook is het goed om verder het gesprek aan te gaan over wat de school verwacht qua ontwikkelingsniveau van aanstaande kleuters.

Ouders vertellen tijdens het bezoek aan de inspectie dat ze altijd van harte welkom zijn om vragen te stellen en zorgen te delen. Het informeren van ouders over de ontwikkeling van hun kind gebeurt meerdere keren per jaar. Een punt van aandacht daarin is om niet alleen aan de ouders te vertellen dat de leerling zich ontwikkelt, maar ook van welke achterstand er eventueel nog sprake is.

Het betrekken van ouders gebeurt net als op de peuteropvang door middel van een themabrief en ouders worden bij de start van de dag uitgenodigd om met hun kind een spelletje te doen, een puzzel te maken of boekje te lezen.

De leraren houden in het leerlingvolgsysteem bij of ouders inderdaad thuis de ontwikkeling van hun kind stimuleren. Hoewel de school erkent dat dit een heel moeilijk punt is, blijft er de intentie om ouders te doordringen van de wenselijkheid van de ondersteuning van thuis. Dat zou sterker kunnen worden door eenzelfde beleid vanuit Humpie Dumpie. Het bestuur van de school wil verder met ouderbeleid, zo staat er in het beleidsplan.

3.2. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog	•		

Kwaliteitszorg en Ambitie

Het stelsel van kwaliteitszorg kan verder ontwikkeld worden

De kennis en vaardigheden van de leraren, de zorgstructuur, de inrichting van de ruimte, de kwaliteit van het pedagogisch handelen, de getrouwe uitvoering van het aanbod en de participatie van ouders zijn aspecten van de vroegschool die bijdragen aan het effect op leerlingen.

Tijdens het onderzoek blijkt dat er wel op onderdelen maar niet over de volle breedte systematisch geëvalueerd wordt hoe effectief de vroegschool is. De kwaliteitscyclus van De Driemaster is daarmee niet volledig. Het is goed als de vroegschool dit verder ontwikkelt, zodat zij daar gefundeerde conclusies uit kan trekken voor verbetering.

Een professionele cultuur

Zowel de directie als de leraren willen de kwaliteit van het onderwijs aan kleuters met achterstanden graag verbeteren. Zij volg(d)en daartoe verschillende trainingen, bijvoorbeeld de vve-training of de training voor begrijpend luisteren. Daarnaast overleggen de leraren regelmatig met de interne begeleider over werkproblemen die zij rondom leerlingen en soms ook met ouders ervaren.

Te beperkte dialoog en verantwoording

Het bestuur en de school leveren weliswaar de cito kleutertoetsgegevens aan, maar leggen geen verantwoording af aan de gemeente over de behaalde resultaten met de doelgroepkleuters. De gemeente vraagt daar ook niet om. Ook vraagt het bestuur op zijn

beurt niet om verantwoording aan de school. Dat ontbreekt nog in de kwaliteitszorgcyclus op bestuursniveau. De inspectie geeft daarom een herstelafpraak aan bestuur en school. Beide partijen willen dit punt graag oppakken.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft het bestuur aan hoe de school hiermee ten aanzien van groep 1 en 2 mee aan de slag gaat.

Het bestuur Prisma van basisschool de Driemaster heeft geen opmerkingen naar aanleiding van het ontvangen rapport van het kwaliteitsonderzoek VVE.